

Міністерство освіти і науки України

Національна академія наук України

Мала академія наук України

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Секція
«Академічна й університетська наука»

Збірник наукових праць
за матеріалами

Всеукраїнської науково-практичної конференції
«Сучасні рецепції світоглядно-ціннісних
орієнтирів Григорія Сковороди»

02 грудня 2022 року

Том 2

Полтава 2022

ESG-СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ НАФТОГАЗОВОГО ПРОФІЛЮ

Актуальність та мета дослідження. Питання вимірювання показників сталого розвитку для підприємств різних галузей на сьогодні вже є не тільки вимогою часу, а й інструментом покращення функціонування різних сфер їх діяльності, як то впливу на навколишнє середовище (Environment), соціальної складової (Social) та управлінської (корпоративної) (Government) складової. В даній публікації окрема увага приділяється саме ESG-складовій підприємств нафтогазового сектору, для яких є не менш важливою та актуальною тенденція до екологізації виробництва, декарбонізації, енергетичного переходу та корпоративної соціальної відповідальності.

Методика та організація дослідження. В даній публікації розглядається окрема методологія звітності у сфері ESG саме для нафтогазової галузі від ІПІЕСА (International Petroleum Industry Environmental Conservation Association), Всесвітньої асоціації нафтогазової промисловості, метою якої є сприяння підвищенню екологічних та соціальних показників галузі [1].

Дорожня карта ЦСР (цілей сталого розвитку) для нафтогазового сектору (далі Дорожня карта) – це ініціатива, очолювана ІПІЕСА у співпраці зі Світовою бізнес-радою зі сталого розвитку (WBCSD) [2, 3]. Дорожня карта визначає як ІПІЕСА, галузеві асоціації та нафтогазові компанії, що працюють у цьому секторі, можуть рухатися в напрямку майбутнього з низьким рівнем викидів, водночас вносячи свій вклад в оздоровлення та процвітання світу, що відповідає Порядку денному для сталого розвитку до 2030 року (прийнятого ООН). Дорожня карта була розроблена на засадах ІПІЕСА-UNDP-IFC в 2017 році.

Також в подальшому вийшли настанови (гід) для звітування за показниками сталого розвитку для нафтогазової індустрії у 2020 році “Sustainability reporting guidance for the oil and gas industry” від ІПІЕСА [4].

Результати дослідження. Процес звітності у сфері сталого розвитку включає ряд послідовних кроків:

Крок 1: розробка плану. Розробка звіту про сталий розвиток вимагає часу і ресурсів, що залежить від масштабу і складності бізнесу. Наявність докладного плану допомагає надати ясність і знайти консенсус щодо головних цілей звіту, хто повинен схвалювати і затверджувати зміст, і хто буде використовувати цей звіт.

Крок 2: залучення зацікавлених сторін. Цей крок передбачає отримання переваг від залучення зацікавлених сторін, шляхом врахування їх думок щодо компанії і проблеми сталого розвитку, з якими вона зіштовхується перед підготовкою звіту. Таким чином кінцева версія звіту буде більш актуальною, доступною та достовірною. Після його публікації, в свою чергу, відгуки зацікавлених сторін можуть спонукати до обговорення ключових питань, та продемонструвати, як використовуються результати взаємодії для поліпшення звітності в майбутньому.

Як саме потрібно виявляти зацікавлені сторони? Існує кілька підходів, відповідно до яких можна визначити пріоритетні і ключові зацікавлені сторони. Одним з простих прийомів аналізу, є “картографування зацікавлених сторін”. Яке включає пріоритетність різних груп зацікавлених сторін та допомагає класифікувати їх групи, за різними ознаками, наприклад, за точкою зору, за поточною, або попередньою взаємодією і т.д.

Крок 3: вибір суттєвих питань. З огляду на кількість питань, які можуть бути розглянуті в звіті про сталий розвиток, корисно мати простий і прозорий процес прийняття рішення про те, що включати. Суттєве питання – це будь-яка тема, яка на думку керівництва, або зацікавлених сторін, істотно впливає на результати діяльності компанії та формує зовнішню

думку. Як правило, це проблеми, які найбільше впливають на створення вартості, а також на економічну і репутаційну стійкість компанії в позитивний, або негативний бік.

3.1. Виявлення суттєвих питань. Визначивши свої суттєві проблеми, першим кроком є перелік усіх питань сталого розвитку, які можна вважати актуальними для компанії та зацікавлених сторін. Для цього слід спиратись на цілий ряд джерел, таких як загальносвітові тенденції та визначені проблеми (поточні та майбутні), а також стандарти та норми.

3.2 Пріоритетність питань. Поширеною практикою є ранжування відносної важливості кожного питання за двома критеріями:

- Значущість для компанії – фактичний чи потенційний вплив проблеми на бізнес-стратегію та результати діяльності. Це може представляти, або ризик, або можливість для компанії.

- Значущість для зацікавлених сторін – рівень оцінок або рішень зацікавлених сторін, пов'язаних із впливом того чи іншого питання на компанію, негативних чи позитивних.

3.3 Перевірка та підтвердження питань. Перед публікацією звіту потрібно переконатися, що усі зазначені суттєві проблеми вирішені. Зробити це можна кількома способами:

- Переглянути свій список питань, щоб визначити чи приділили ви належну увагу кожному питанню. Також потрібно визначити чи підтримуються вони відповідним описом і доказами даних, включаючи показники звітності;

- Отримати зворотній зв'язок: попросити внутрішніх і зовнішніх зацікавлених осіб перевірити проект на точність, збалансованість та будь-які недоліки. Хорошою практикою є отримання схвалення, або згоди на рівні Ради директорів з боку вищого керівництва компанії.

3.4. Розкриття основних процесів та результатів. При формуванні звіту потрібно вибрати найбільш підходящий формат для розкриття суттєвих питань, а також відповідний канал комунікації. Інформація, викладена у звіті про сталий розвиток, може бути доповнена розкриттям у щорічних звітах, веб-сайтах, або в більш цілеспрямованому спілкуванні з зацікавленими сторонами. Існує багато способів описати процеси суттєвості і їх результати в звітності. Наприклад, можна проілюструвати пріоритетність питань за допомогою матричної діаграми. Також можна використовувати матрицю, щоб підкреслити рівень контролю компанії над проблемою, або показати, яка з груп зацікавлених сторін має найбільший вплив.

3.5 Перегляд важливих процесів. Після публікації потрібно отримати зворотний зв'язок, щоб оцінити, чи виправдав звіт очікування. Це можуть бути відгуки, зібрані групою, яка звітує, або іншими групами, що контактують з інвесторами, або особами, яким доручено залучення зацікавлених сторін. Щодо обсягу, то часто кілька рецензентів можуть надати хорошу основу для висновків та неформальної перевірки зацікавлених сторін. Ці відгуки можуть допомогти переглянути і вдосконалити процес суттєвості для майбутніх звітів. Протягом року можна зібрати непрямі відгуки, відповідаючи на питання, наприклад, від рейтингових агентств. Таким чином можна зіштовхнутися з питаннями, на які не було відповідей у звіті, і їх можна відмітити для розгляду в майбутньому.

Крок 4: розробка опису звіту. Звіт про сталий розвиток повинен демонструвати як кількісні, так і якісні показники того, що компанія систематично оцінює свої операції і дії, та відповідально управляє ними.

Крок 5: розробка даних звіту. Розробка звіту включає визначення показників, вибір яких пропонується керівництвом [4]. Керівництво пропонує інформацію про ряд типових питань, актуальних для багатьох нафтогазових компаній, а також показники, що демонструють, як ці проблеми вирішуються.

Кожен показник керівництва містить два типи елементів звітності. Ці елементи визначають типи інформації, або даних, які можуть бути зібрані і задокументовані у звіті. Основні елементи – це ті, які необхідні для чіткого і достовірного уявлення про підхід, результати і прогрес компанії та засновані на достовірній і перевірній інформації, для можливості порівняння між компаніями. Додаткові елементи – це ті, які забезпечують можливості для більш докладного й детального звіту, в залежності від ситуації у компанії; а також надають інформацію, яка відображає не загальноприйнятую практику. Це може включати нові практики, інформації, по яких не існує узгоджених методологій, або інформація, яка є

унікальною для конкретної компанії. Сюди ж входить інформація, яка може бути актуальною для нафтогазових компаній, які розширюють свій портфель, за рахунок низьковуглецевих або відновлювальних джерел енергії.

Крок 6: надання гарантій. Гарантія – це висновок щодо якості наданої інформації, який може підтвердити застосування загальних принципів звітності. Багато компаній мають свої власні внутрішні процедури затвердження, застосування яких у звіті, можна пояснити Зовнішнє, незалежне підтвердження може поліпшити якість і надійність інформації у звіті. Рейтингові агентства часто позитивно ставляться до включення зовнішнього підтвердження у звіті (аудиті).

Висновки. Таким чином обсяг і глибина звіту про сталий розвиток будуть визначатися масштабом ділової активності, її впливом на послідовність створення вартості та обраними суттєвими питаннями. У звіті про сталий розвиток слід зазначити, як пріоритети стійкості компанії інтегруються із загальним баченням та бізнес-стратегією, і як це створює цінність для зацікавлених сторін і акціонерів. Пріоритети повинні охоплювати, як поточні операційні проблеми, такі як охорона здоров'я та безпека, вплив на навколишнє середовище і робоча практика, а також довгострокові плани, такі як ризики зміни клімату, або доступ до нових енергетичних ресурсів.

Література:

1. *International Petroleum Industry Environmental Conservation Association (IPIECA).* Електронний ресурс: <http://www.ipieca.org/about-us/>
2. *IPIECA Charts Course To Achieve UN's Sustainable Development Goals.* Електронний ресурс: <https://jpt.spe.org/ipieca-charts-course-to-achieve-uns-sustainable-development-goals>
3. *IPIECA Reports.* Електронний ресурс: <https://www.world-petroleum.org/resources/special-publications/187-ipieca-reports>
4. *“Sustainability reporting guidance for the oil and gas industry”, 2020.* Електронний ресурс: <https://www.iogp.org/bookstore/product/iogp-437-sustainability-reporting-guidance-for-the-oil-and-gas-industry/>